

[Lysholt Hansen.]
 de. For en socialdemokratisk regering må det være af største vigtighed, at de sociale ydelser reguleres i takt med den almindelige lønudvikling. Det må også anses for nødvendigt, at lønudviklingen for de offentligt ansatte i det store og hele følger udviklingen på det private arbejdsmarked. Tilbage bliver dog, at der efter alt at dømme er nogle gevinster at hente ved at udrydde nogle urimeligheder inden for det nuværende lønningssystem.

Disse ting har vi drøftet i kulegravningsudvalget, hvor man bl. a. hæftede sig ved en række maskerede lønforhøjelser, f. eks. i form af tjenesteboliger. Man fandt det i denne forbindelse rigtigt, at der vistest tilbageholdenhed både med hensyn til antallet af boliger, deres størrelse og deres standard, og man fandt det også rimeligt, at kommuner og amtskommuner i så henseende tog samme stilling. Man fandt endvidere, at tjenesteboligerne burde afvikles på de områder, hvor de ikke er strengt nødvendige for udførelsen af tjenesten.

Man var endvidere opmærksom på, at de gældende regler om arbejdstiden i realiteten åbner mulighed for skjulte lønforhøjelser. Man hæftede sig både ved arbejde, der udføres mod særbetaling inden for den normale arbejdstid, herunder visse censorvederlag og arbejde, der udføres uden for den normale arbejdstid mod overtidsbetaling efter meget høje satser. Man rettede blikket på en række forhold inden for undervisningsområdet, f. eks. almindeligt overtimetilsagn, hvor særbetaling ydes uden hensyn til det faktiske antal overtimer, og timereduktionsordninger, hvor der er aftalt nedslag i undervisningspligten uden hensyn til, om det særlige arbejde, der er pålagt de pågældende, f. eks. opgaveretning, specialundervisning og administrativt arbejde, rent faktisk kræver så megen tid, som der er givet i reduktion.

Skal der bringes orden på alt dette, vil det være hensigtsmæssigt at samle alle statens forhandlinger om løn- og arbejdsforhold ét sted, og vi var i udvalget enige om, at dette sted måtte være økonomi- og budgetministeriet. Jeg mener, det er en tanke, der bør arbejdes videre med.

Endelig er det vigtigt, at staten ikke bliver lønførende på arbejdsmarkedet. Jeg mener, at regeringen har holdt sig dette for

øje. De nylig afsluttede forhandlinger med tjenestemændene viser, at såvel staten som tjenestemændene har kunnet vise samfundøkonomiske hensyn. Aftalen er yderligere interessant, fordi den har et indkomstpoltisk sigte. De højest lønnede fik en stigning på knap 2 pct., medens de lavere lønnede fik yderligere 1 1/2 pct.s forhøjelse af stedtillægget. Det korte af det lange er imidlertid, at der ikke er alverden at hente på lønområdet, selv om der vises tilbageholdenhed.

Den næste mulighed er at skære nogle af de foreliggende ønsker bort, og denne vej er vi nødt til at følge et langt stykke. Vi kan ikke få alt det, vi gerne vil have, lige med det samme. I kulegravningsudvalget havde vi et og andet i kikkerten, og selv om forslagene hang sammen og derfor i princippet faldt bort ved det, der skete, må vi i det videre arbejde søge frem til områder, hvor vi på en socialt forsvarlig måde kan skære de offentlige udgifter ned.

Den tredje mulighed og den, som rummer de største perspektiver, er at øge produktiviteten inden for den offentlige sektor. Ligesom den private sektor skulle den offentlige sektor selv kunne tjene til reallønsforhøjelser ved at rationalisere. Også her har kulegravningsudvalget haft øjnene rettet imod uddannelsesområdet. Gennem ændringer af studieplaner og revision af eksamenskrav mente man på længere sigt at kunne opnå betydelige besparelser ved at nedbringe studietiden for de lange uddannelser med et helt år og for de mellemlange med et halvt år. Det er visse steder i pressen blevet fremstillet, som om man derved med et brutalt hug ville sænke uddannelsesniveaueet her i landet. Det var ikke tanken. Tanken var at hente de betydelige rationaliseringsgevinster hjem, som er at hente på uddannelsesområdet. Ved at erstatte det gamle båseselement med et smidigere system med basisuddannelser, oven på hvilke der kan bygges uddannelsesblokke, skulle man kunne spare tid og også dermed penge.

Der er på dette område, som vi alle ved, forsøg i gang både i de faglige uddannelser og i de videregående uddannelser. Ved at erstatte en masse dødt hukommelsesstof med indlæring ved moderne arbejdsmetoder, herunder håndbogsbenyttelse og bibliotekskundskab, vil der ligeledes være meget at vinde. Ved at benytte sig af hele den